

تمبرهای مرتبط و مشترک با ایران

دکتر حسین محمد حسینی

عضو "انجمن مطالعات تمبرشناسی ایران" و "انجمن تمبر ایران"

دی ۱۴۰۰ خورشیدی

مقدمه:

یکی از رده های بسیار پر طرفدار و جذاب و دارای بازدهی بالای سرمایه در زمینه جمع آوری تمبرهای خارجی در ایران، سری تمبرهای مرتبط و مشترک با ایران می باشد که دارای شاخه های بسیار مانند تمبرهای مشترک ایران، تمبرهای ۲۵۰۰ ساله، تمبرهای شخصیتها و دانشمندان ایرانی، تمبرهای همکاری عمران منطقه ای و بسیاری دیگر میباشد حتی تمبری که نام یا پرچم یا نقشه ای از ایران در آن باشد و یا خصیصه ای از ایران در آن به چشم بخورد در این رده طبقه بندی میشوند مانند گلهای ایرانی، گربه ایرانی و غیره، لذا جمع آوری از هم گسسته تمبرهای خارجی و با هر موضوعی اصلا توصیه نمیشود و بخصوص جمع آوری این تمبرها با توجه به تقاضای بالادر ایران بسیار مورد توجه است .

میتوانیم تمبرهای خارجی را با این موضوع شروع کرده و موضوع هایی مانند تمبرهای مشترک بین سایر کشورها، حمل و نقل، شخصیت، حیوانات در حال انقراض و یا بسیاری دیگر با توجه به علاقه و دلبخواه ادامه دهیم تا لذت جمع آوری تمبر بیشتر درک کنیم و به نوعی با درست کردن یک مجموعه خاص به آن بها دهیم و ارزشمند شود و در زمان احتیاج مالی هم باشناسایی علاقمندان به هر رده بهره بیشتری ببریم. البته جمع آوری تمبر خارجی را باید در کنار جمع آوری تمبرهای ایرانی اعم از قاجار، رضاشاه، محمدرضا شاه و یا جمهوری اسلامی داشته باشیم و اولویت جمع آوری تمبرهای ایران باشد و به عنوان تفنن تمبرهای خارجی را انتخاب کنیم تا علاوه بر جمع آوری کلکسیون و سرگرمی سالم سرمایه گذاری مناسب هم کرده باشیم .

نحوه صحیح و اقتصادی جمع آوری تمبر :

البته این موضوع بسیار شخصی و بسته به علاقه افراد متفاوت است فردی ممکن است تمبر خارجی علاقه داشته باشد و یا فقط تمبرهای ایرانی را جمع آوری کند ولی لحاظ کردن نکاتی با توجه به اینکه تمبر غیر از تفنن و سرگرمی جنبه سرمایه گذاری و کسب در آمد چه برای فروشندگان و چه برای کلکسیونرها در آینده دارد میتوانیم به نحوی صحیح اقدام به جمع آوری تمبر کنیم که نه تنها سرگرم باشیم بلکه سود خوبی هم برده و مجموعه بسیار معمولی نداشته باشیم که زمان فروش با مشکل مواجه شویم .

ارزش تمبرها به تیراژ و شمارگان آنها و همینطور نایابی و کمیابی آنها و علاقه و استقبال کلکسیونرها مرتبط میباشد که آیتم قدیمی و آنتیک بودن آن هم نکته بسیار مهمی میتواند باشد . تمبرهای جمهوری اسلامی و پهلوی دوم از سال ۴۵ به بعد با توجه به شمارگان آن و اطلاع عمومی از ارزش افزوده تمبر در آینده که علاقمندان بیشتری در زمان انتشار آنها را بصورت نو خریداری کردند و کمتر مصرف شد در ایران تقریبا ثابت است و ارزش افزوده بالایی ندارد و شما هر زمان اراده کنید با تخفیفات قابل توجه از هر فروشنده ای بصورت تک و بلوک میتوانید تهیه کنید که البته بلوک در ایران ارزش بیشتری دارد پس میتوانیم با تهیه تمبرهای کمیاب و نایاب با قیمت مناسب مربوط به هر دوره ترجیحا بی باطل و بسته به سلیقه بی شارنیه قدیمی و آنتیک از

تمبرهای زیر سال ۴۵ پهلوی دوم (البته تمبرهای ۱۳۱۸ تا ۱۳۴۴ بصورت بلوک ارزش افزوده بالایی دارد بغیر از پستی های اول تا ۱۰ که بصورت تکی هم دارای ارزش افزوده بالایی هستند) و رضاشاه و قاجاریه مجموعه کم نظیری را جمع آوری کنیم.

برای خودمان جهت جمع کردن تمبرهای قدیمی خط مشی تعیین نکنیم و هر زمان تمبر خوب قدیمی با کیفیت مورد نظرمان و قیمت مناسب دیدیم خریداری کنیم و فقط این فکر را نداشته باشیم که اول بلوکهای قدیمی و کمیاب پهلوی اول را بخرم و پستی ها و سپس سراغ رضا شاه بروم و پس از تکمیل آن به سراغ قاجاریه آن هم از شاه آخر تا به تمبرهای اولیه برسم. به این صورت و با درخواست و اردر شما به فروشندگان مبلغی که برای تمبرها باید بدهید بسیار بیشتر خواهد بود تا زمانی که شما درخواست ندادید و به شما پیشنهاد شده با تخفیف و قیمت مناسب تر. اینکه بگوییم بلوک نجات آذربایجانم مانده و نخریدم و پول آن را برای خرید فلان تمبر قاجار که عرضه شده در سایت و یا کانال و یا مغازه داری نمیدهیم اشتباه فراوان است. همان تمبر نجات در روزها و یا ماههای دیگر حتما عرضه خواهد شد و اگر شما درخواست خرید از قبل داده باشید قیمت بالاتر و اگر به شما عرضه شود جای چانه زنی دارد.

پس هر زمان من کلکسیونر، تمبر خوب با قیمت مناسب و اصل هر دوره و زمانی که ندارم عرضه شد بخرم بسیار بهتر و زودتر مجموعه ام کامل میشود تا انتظار تمبری را بکشم که در برنامه ام میباشد. تمبر ایرانی در ایران بسیار محبوب تر و با ارزش افزوده بسیار بالاتری است تا تمبر خارجی مگر مثلا موضوعات پر طرفدار مثل مشترک و مرتبط با ایران. تمبر خارجی رو هم برای تفنن و علاقه در کنار تمبر ایرانی اصلا نباید فراموش کرد مثل موردی که بالاتر به آن اشاره کردم که به دلیل علاقمندان فراوان همیشه مشتری خود را دارد. البته همه چیز در تمبر خارجی سلیقه ای است و میتوان همیشه برای جمع آوری تمبر خارجی موضوع مشخصی را انتخاب کرد چون بدلیل وجود کشورهای بسیار زیاد در انتشار تمبر که حتی مستعمره ها هم تمبر جداگانه منتشر میکنند و تعداد موضوعات زیاد هرگز نمیتوان همه را جمع کرد و یا بسیار مشکل است. پس اگر یک یا دو موضوع مشخص و ترجیحا سود آور و همیشه مشتری مدار انتخاب کرد بسیار کار درستی را انجام داده ایم و از خرید هر موضوع و تنوع زیاد راه بجایی نمیبیریم. همیشه یک مجموعه موضوع مشخص و کامل خارجی را خیلی بهتر میتوان مشتری خاص خودش را پیدا کرد تا باری به هر جهت تمبر خارجی خرید.

البته اول اولویتمان تمبر ایرانی آنتیک و اقلام مرتبط به آن مانند پاکت مصرف شده و لیبل و پاکت و سربرگ درباری و .... باشد و بعد خارجی و تمبرهای ایرانی با شمارگان بالا مانند تمبرهای بعد سال ۴۵ که همیشه و به وفور در دسترس هستند. باشد که همه مجموعه ای فاخر و ارزشمند جمع آوری کنیم و سرمایه ای برای آینده خودمون.

چون من خودم کلکسیونر تمبرهای مرتبط و مشترک با ایران دارم نظر دوستان در مورد اینکه چه تمبری را میشود مرتبط و مشترک با ایران دانست می خواهم در گروه مطرح کنم. چون در برخی از گروه ها و کانال های تلگرامی، تمبرهایی را که هیچ ربطی به ایران ندارند؛ مشترک یا مرتبط با ایران اعلام می کنند. مثلا مالاریا و یا باشگاه لاینز در سالهای مختلف چاپ و یا اینکه اصلا ربطی به ایران ندارند و بعضا ضد ایران هم هستند را مرتبط می دانند. در مورد مالاریا و برخی دیگر از تمبرهایی که ایران هم چاپ کرده اینها مشترک جهانی و سال جهانی بودند و در زمان و تاریخ مشترک با تصاویر یا طرحهای مشترک یا متفاوت چاپ شده اند. و اگر در سال های دیگر توسط دیگر کشورها چاپ شده با همان تصویر مشترک دیگر مشترک محسوب

نمی شود و در کتاب تمبرهای مشترک یا joint stamp issue نوشته آقای ریچارد زیمرمن هم آنها را لیست نکرده و مرتبط و مشترک با ایران نیست.

یا مطلبی که در کانال تلگرامی stampnews اعلام کردم تمبری که هیچ ربطی به ایران ندارد را مرتبط به من معرفی کرده بودند که نه تنها اسمی از ایران نبود بلکه بر ضد تمامیت ارضی ایران و نقشه ای جعلی برای موجودیت کشوری که نه در کل تاریخ وجود داشته و نه به وجود خواهد آمد؛ منتشر شده بود و تمامی اون مناطق جزء تاریخی ایران بزرگ می باشد.

در مورد سابقه تمبرهای مرتبط و مشترک نیز بگویم در سال 1386 خورشیدی، با وبلاگ آقای ناصری عزیز از بیرجند آشنا شدم که در مورد این تمبرها می نوشت که جزو اولین افرادی بود که در این مورد ابراز علاقمندی کردند و همینطور جناب آقای ابراهیمی که جمع آوری این تمبرها رو از سالیان پیش آغاز کرده بودند و تحقیق نمودند سپس من با ایجاد وبلاگ جدید، طی شصت پست جداگانه، شروع به انتشار فهرست جدید مشترک و مرتبط با ایران کردم. ابتدا شروع به جدا کردن آیتم های جشنهای ۲۵۰۰ ساله، ابن سینا، تمبرهای همکاری عمران منطقه ای و دیدارهای پهلوی دوم نمودم و سپس تمبرهای مرتبط با ایران بصورت پست های جداگانه نیز در وبلاگ stampnews.blogfa نمودم.

تا سال ۱۳۹۶ که تقریباً دیگر فعالیت در وبلاگ رو متوقف کردم بعد از اون آقای منصوروی که به شدت به این تمبرها علاقمند بودند اقدام به ایجاد یک سایت و یک اپلیکیشن بنام "تمبر یاب" در این زمینه نمودند که فهرست های کامل تر و به روزی رو در آن انتشار می دهند و این راه رو ادامه میدهند و من بیشتر به تمبرهای قاجار و پهلوی اول رو آوردم (البته بیشتر خرید و فروش) ولی هنوز جمع آوری کلکسیون مرتبطم ادامه دارد و در این راه هم حراج های جدید تمبرهای مرتبط و مشترک رو به فهرست های حراج هایم در گروه پردیس مجموعه داران در تلگرام اضافه کردم.

در ضمن غیر از چند نمونه خاص و واقعا نایاب و کمیاب (شاید زیر ۲۵ مورد) چون این تمبرها خارجی هستند تقریباً مورد چندان نایاب و دیده نشده و القاب اینچنینی مانند نایاب برای بیشتر این تمبرها کمی اغراق آمیز است ولی با توجه به تنوع شان جمع آوری آنها و تعداد زیاد کشورها، بسیار سخت است و با کمی جستجو می توان خیلی از آنها را جمع آوری کرد. با وضع موجود دلار و تحریم ها و وضعیت پست ایران، خرید و وارد کردن شان مشکل شده است.

تمبرهای مرتبط یا مشترک با ایران به چند دسته تقسیم می شود:

تمبرهایی که با امضای توافقنامه چاپ تمبر بین دو یا چند کشور منتشر میشوند که با موضوعات مشترک بین آنها انتشار می یابند مثل مشترک ایران و هند، ایران و روسیه و عمران منطقه ای و... مانند: تمبر مشترک ایران و اسپانیا

تمبرهایی که با یک موضوع بین المللی مهم مثل نامگذاری سالها در سازمان ملل یا بزرگداشت اتحادیه پستی جهانی و یا روزهای جهانی مشخص شده در تقویم منتشر میشوند و فقط از یک تیپ و شکل متحد و یا آرم متحد برخوردارند و لزوماً با امضای توافقنامه ای بین کشورها منتشر نمیشوند و ممکن است با آن موضوع بسیاری از کشورها اقدام به چاپ آن کنند و به نوعی مشترک با کشورهای انتشار دهنده محسوب میشود مانند سال گفتگوی تمدنها

تمبرهای گفتگوی تمدنها

تمبرهایی که با نماد ، آرم ، پرچم و یا نقشه و یا موضوعی مرتبط با کشور مثلا ایران مثل دانشمندان ، شعرا ، حیوانات ، میراث فرهنگی و تمدنی ، ورزشکاران و غیره از سوی دیگر کشورها منتشر میشود که به آن تمبر مرتبط گفته میشود مانند تمبر تخت جمشید وینتنام و یا این سینا یا تمبرهای ۲۵۰۰ ساله

مانند: تمبر پرچم و سکه ایران چاپ سازمان ملل و مالی

تمبر شیر ایرانی هند سال ۱۹۹۹

البته شیرها از ایران به هند منتقل شدند در سالهای قبل از پهلوی دوم چون شیر هندی منقرض شده بود حال با توجه به نگهداری و تکثیر آنها در هندوستان جدیدا هندوستان الین شیرها را شیر هندی مینامد در صورتیکه این شیرها از ایران زنده گیری شده و به هند انتقال یافتند و در سالهای دورتر خود هند این شیرها را ایرانی معرفی میکرد ولی با گذشت زمان هندی معرفی میکند و حتی تمبرمشرکی با سازمان همکاری آفریقایی با نام شیر هندی و شیر آفریقایی در سال ۲۰۱۵ منتشر کرده است.

تفاوت تمبر مشترک با تمبر مرتبط:

تمبرهایی که با تفاهم نامه منتشر میشوند مشترک بین دو یا چند کشور هستند مثل تمبر مشترک ایران و افغانستان و تاجیکستان با عنوان خواجه عبدالله انصاری یا پیر هرات که چند سال پیش منتشر شد. ولی برخی تمبرها با مناسبتی خاص در سازمان ملل یا upu یا سازمانهای بین المللی دیگر بدون امضا تفاهم نامه ای خاص بین کشورها با طرح یکسان منتشر می شوند و آنها هم به نوعی مشترک هستند ولی تمبرهای مرتبط اصلاً کشور دیگر که در مورد آثار تاریخی یا طبیعی و یا فرهنگی و علمی اش کشوری تمبری منتشر می کند که مشترک همیشه و فقط مرتبط محسوب می شوند.

نظر آقای شهرام خسرو زاده در خصوص تمبرهای مشترک و مرتبط:

به نظر بنده، که از علاقمندان به جشن های ۲۵۰۰ و آیت های مشترک و مرتبط با ایران عزیز هستم و مجموعه ی بسیار بسیار کوچکی در این زمینه دارم، باید عرض کنم که بین آیت های مشترک و مرتبط تفاوت های زیادی وجود دارد و در این زمینه نظر جناب آقای دکتر حسینی و برخی از دوستان کاملاً صحیح است.

در صورتی که تمبری بر مبنای یک قرارداد فی مابین با ایران عزیز (با نمونه ی مشابه ایرانی)، و یا یک رویداد یک پارچه ی بین المللی (با نمونه ی مشابه ایرانی و در همان سال)، چاپ شود، مشترک محسوب می شود و اگر بر اساس یک امر دلخواه و شخصی و بدون اطلاع و قراردادی مشخص با کشور ما، توسط یک کشور دیگر و با موضوعیت ایران عزیز (مانند شخصیت ها و دانشمندان و شعرا و فلاسفه، کتب و داستان ها، حیوانات و یا پرچم و نقشه ی ایران عزیز و ...)، چاپ شود، مرتبط محسوب می شود.

حالا اگر در این بین، کشور و یا کشورهایی طی چندین سال با علائمی که در تمبرهای مشترک بین المللی (مانند باشگاه لاینز، مالاریا، نجات گرسنگی، و نمونه هایی از این دست)، اقدام به چاپ تمبر کند، این موارد نه در گروه تمبرهای مشترک هستند (چون هیچ قرار فی مابین و حتی بین المللی وجود ندارد)، و نه در گروه تمبرهای مرتبط.

متأسفانه اخیراً در این زمینه و در کانال های مختلف، برخی اقدام به سوء استفاده از این مقوله و نا آگاهی بعضی از مجموعه داران کرده و نمونه های اینچینی را به اسم مُشترک و مُرتبَط و با قیمت های بسیار گزاف عرضه کرده و با مغلطه کردن در مقام پاسخگویی به این مقوله برمی آیند.

به نظر بنده ، پس از روشنگری و آموزش و راهنمایی به سایرین در این زمینه (و موارد مُشابه)، بهترین کار برای جلوگیری از این دست سوء استفاده ها، خرید نکردن از اینگونه افراد و این کانال هاست.

البته شاید کسی بخواهد که مثلاً همه ی نمونه های لاینز و یا مالاریا و ... را جمع آوری کند که این مورد کاملاً شخصی و بدون ایراد است، اما نباید که فروش و عرضه ی این موارد (که در یک سال هماهنگ و یک پارچه با ایران عزیز و بدون قرارداد فی مابین چاپ شده و می شوند)، با عناوین «مُشترک و مُرتبَط» همراه باشد.

معرفی نخستین تمبر مشترک با ایران:

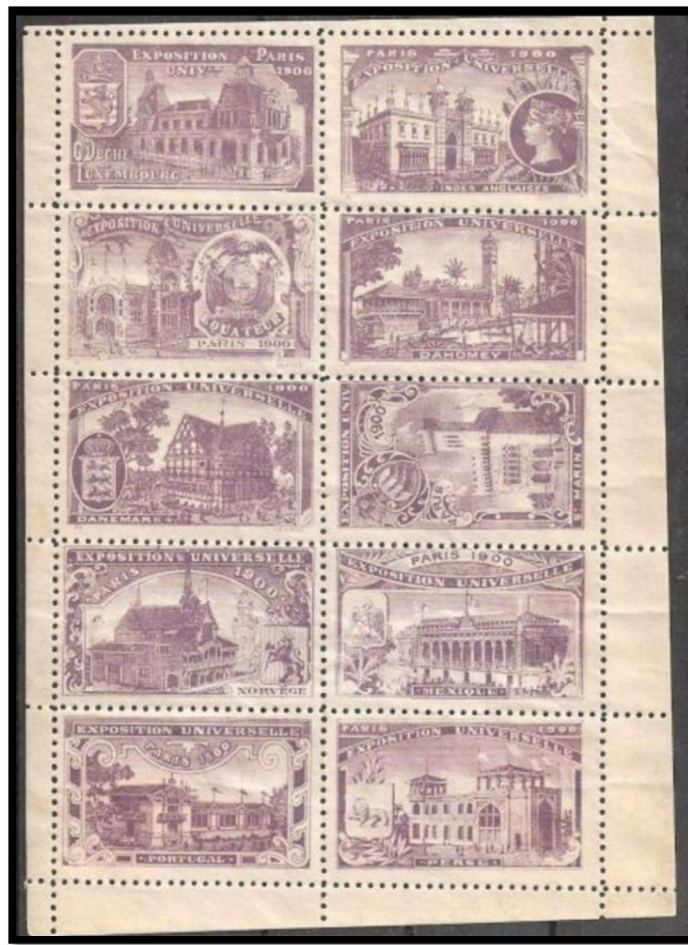
سری ۴ عددی چاپ شوروی که خیلی هم کمیاب هست.

اولین سری تمبر مرتبط با ایران چاپ شوروی سال ۱۹۳۵ میلادی، کنگره جهانی هنر ایرانی با تصویر بشقاب زرین شکارگاه ایرانی متعلق به دوره ساسانیان (بسیار کمیاب).

قبل از این سری، لیبیل های زیادی در مورد ایران با تصویر پرچم یا نشان شیر و خورشید و یا تصویر شاهان ایرانی منتشر شده و یک نمونه جالب چاپ فرانسه هم وجود دارد:

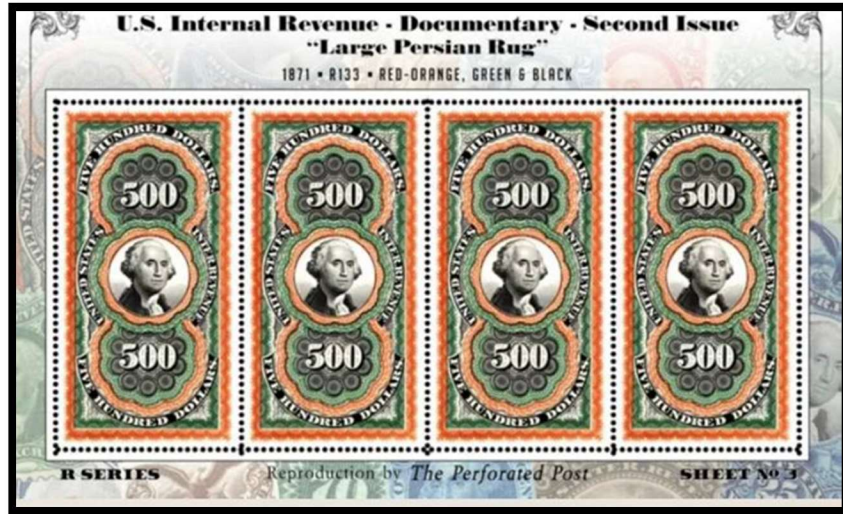
۸ مینی شیت چاپ مجمع الجزایر گراند که اولین تمبرهای ۴۸ عضو سازمان ملل را به تصویر کشیده است .

مجمع الجزایر گراند در دریای کارائیب قرار دارد که در سال ۱۹۷۴ از پادشاهی بریتانیا اعلام استقلال کرد. هر ساله این جزایر میزبان هزاران مسافر و جهانگرد از نقاط مختلف جهان می باشند . تمبرهای تماتیک این کشور نیز زیبا و جذاب و تا حدودی ارزان قیمت میباشند . هر دلار آمریکا در حال حاضر حدود ۳ دلار گراند می باشد.

معرفی تمبرهای مالیه آمریکا با نام مستعار فرش ایرانی توسط آقای رافیک آقاجانی:

بعد از پایان جنگ داخلی آمریکا در سال ۱۸۷۱ دو تمبر ۲۰۰ و ۵۰۰ دلاری مالیه در آمریکا به چاپ رسید که برای درآمد زدایی و اخذ مالیات بکار برود. اکثر کارشناسان تمبر آمریکا معتقد هستند این دو تمبر زیباترین تمبرهای چاپ شده در آمریکا به شمار میروند و بخاطر طراحی و رنگهای جالب بکار رفته با نام مستعار " فرش ایرانی" شناخته می‌شوند. بعدها تمبر ۵۰۰۰ دلاری نیز چاپ و استفاده محدودی از آن انجام شد که این سه تمبر خاص و بسیار کمیاب لقب خاص فرش ایرانی را برای همیشه به خود اختصاص دادند.

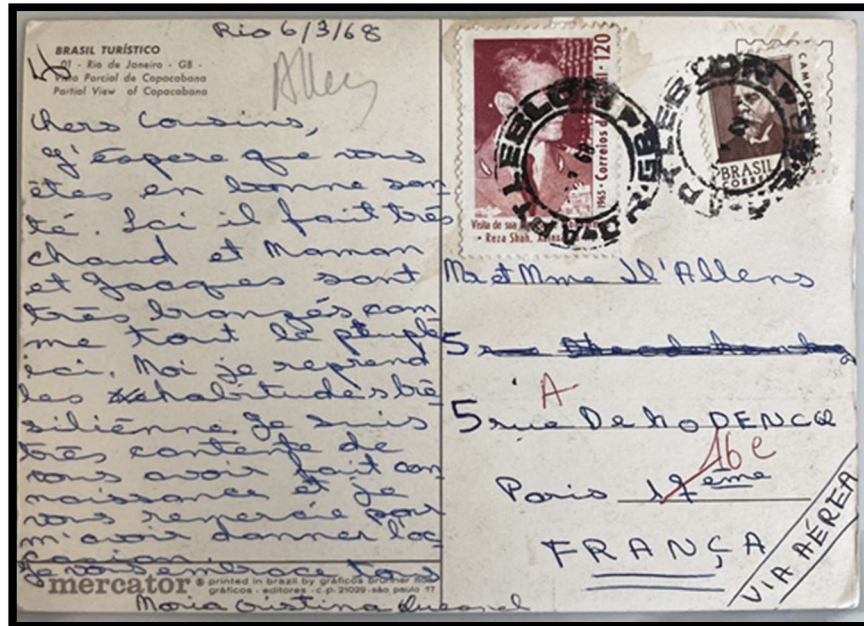
تمبرهای ۲۰۰ و ۵۰۰ دلاری فقط ۴۰۰ عدد چاپ شدند که ظاهرن کمتر از صد عدد از آنها باقی مانده و دهها هزار دلار قیمت دارند. از تمبر ۵۰۰۰ دلاری فقط ۲۶ عدد باقی مانده که ۱۰ تای آن در موزه اسمیتسونیان نگهداری می‌شوند.

چاپ مجدد و غیر رسمی این تمبرهای زیبا نیز انجام شده و فیلاتلست ها برای ساختن و تزئین پاکت های ارسالی از آن استفاده می کنند. مینی شیت های چاپ مجدد فرش های ایرانی که بین ۵ تا ۱۰ دلار قیمت دارند.

معرفی تمبر بازدید محمد رضا پهلوی از برزیل در سال ۱۹۶۵ میلادی توسط آقای سام شمس آبادی:

تقدیم به دوست داران تمبرهای خارجی مرتبط با ایران ، تمبر بازدید محمد رضا پهلوی از برزیل در سال ۱۹۶۵ میلادی در سه شکل مختلف ؛ بلوک چهار تایی با مهر روز ، استفاده شده روی پاکت هوایی و استفاده شده روی کارت پستال ارسالی از برزیل.

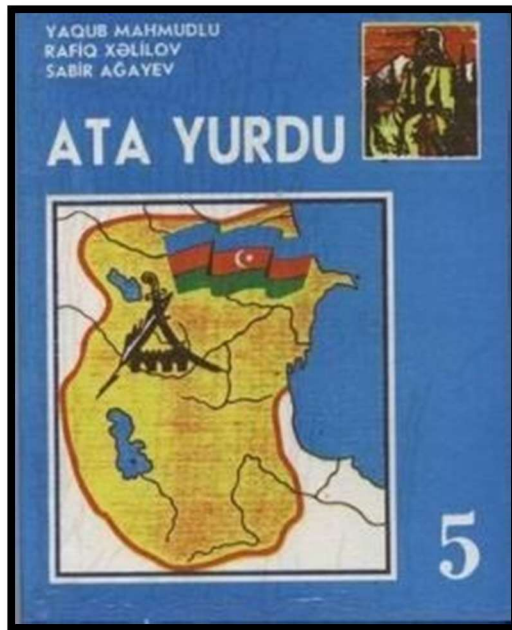

محمد رضا شاه پهلوی در سال ۱۹۶۵ میلادی از انگلستان ، برزیل ، آرژانتین ، کانادا و اتحاد جماهیر شوروی بازدید نمود و اداره پست برزیل به احترام ایشان این تمبر یادگاری را در پنجم می سال ۱۹۶۵ به چاپ رساند.

تمبرهای مرتبط جعلی:

تمبر (اقلیم کرد عراق) توسط یکی از دوستان بعنوان تمبر مرتبط با ایران چون من کلکسیون تمبرهای مرتبط و مشترک با ایران دارم و خرید و فروش هم میکنم برای فروش به من پیشنهاد شد که اصلا قبول نکردم و مرتبط هم نمیدونم جز تجاوز به تمامیت ارضی ایران نیست که بلکه همان قسمتهای مشخص شده در تمبر باید جزئی از ایران باشند نه جدا از ایران

تعرض آشکار اقلیم کرد عراق به تمامیت ارضی ایران بر روی تمبر یادبود سفر اخیر پاپ به عراق

تعرض آشکار دولت باکو به تمامیت ارضی ایران بر روی جلد کتاب درس تاریخ مدارس جمهوری باکو

فرق قبیله گرایان با وطن خواهان در این مواقع به خوبی روشن می شود:

فرد وطن خواه که جز به ایران نمی اندیشد، هم معترض تعرض باکو به تمامیت ارضی ایران می شود و هم تعرض اقلیم کرد عراق

اما قبیله گرایان پان ترک و پان کرد با توجه به توهنات قومی و قبیله ای در پی ماله کشی یکی از این تصاویر هستند.

سپاس گزاری:

در پایان از آقای ناصری، ساکن شهر بیرجند که به نوعی پدر تمبرهای مرتبط و مشترک با ایران هستند؛ سپاس گزاری می کنم.

از مجموعه دارانی که در این گفتگو شرکت داشتند و با بیان نظر خود به روشن شدن این موضوع کمک نمودند؛ سپاس گزاری می کنم. نام این بزرگواران را به رسم تقدیر می آورم: آقای شهرام خسرو زاده، آقای سام شمس آبادی، آقای بابک رضاوند، آقای رافیک آقاجانی و سایر دوستانی که فراموش نمودم ، آقای سعید بختیاری سلطانی که در جمع بندی این مقاله من رو یاری نمودند نیز تشکر فراوان می کنم .

<https://telegram.me/stamponline>